

Тема 1.

От своето раждане до последният ден на своят живот човек непрекъснато натрупва знания. Всеки човек си задава въпроса хаотичен ли е светът? Как е подреден светът? Какво представлява истината и как я различава от заблудата? Какво е смисълът на човешкото пребиваване на земята?

Филосовски аргументи - онези неща на дейностите на хората. Няма човек който да не греши. Философията е вълнувала много хора - математици, физици, икономисти, медици и техните схващания на много важни, но това е малка част от филосовското поле. Затова човек трябва да оцени смисълът и тенденцията на човешкият живот. Светогледът е многомерно явление, в различните области на човешкият живот и култура. Що е философия? - изисква да се изясни какво е това светоглед. Той е необходима съобразна част на човешките знания. Той не е константа, той се изменя бавно или бързо във времето но улавя тези изменения. Той е присъщ на дадена епоха. Той действа чрез идеалните варианти на хората. Светогледът е интегрално образувания в което влизат обобщени знания - научни, жизнени и професионални.

Насочеността на човешките действия - знания и ценност. Ценностното съзнание включва в себеси особено отношение на хората с техните цели и потребности. Свеогледът е комплексна форма на съзнанието, пластове на човешкият опит. Той е съвкупност от възгледи, принципи, и оценки за развиване на света и мястото му в себе си. Опит - интелектуален, емоционален. Светоусещане - емоционално условие на навици. Светоразбиране - свързаното е свързано с познаване образите на света. Светогледът е сложно взаимоотношение на интелектуални и емоционални компонентие на светоусещане и светоразбиране. Като компонент на светогледа, светоразбирането има няколко равнища - жизнено - практическо (национални и религиозни традиции, интелигентност) и теоретическо (философията - обобщено концептуално и системно знание). Источници за възникване на философията:

1. митодология - форма на обществено съзнание характерна за най-ранните форми на човека. Много митове са посветени на космически теми опитвайки се да отговорят за началото и произхода на света и духовната хармония. В него се използват форми на интерпретация. Митът като най-ранна форма на духовна култура на човечеството обединява зачатъци на човешкото съзнание. Той е универсална форма на самосъзнанието. В него са сближават явленията на природата. В него са свързани реалност, фантазия и др.

религията - светът на религията по своето отразява реалният и жизнен опит на човечеството. С помощта на тържествена празнична обредност религията третира дълг, състрадания, доброта с цел да им предаде възвишеност. Религията и философията са исторически форми. Религията според Хегел не е философско съзнание, но нейният предмет съвпада с предмета на философията. Според Хегел философията също си има свой предмет и обединен че небива да се съпоставя философията и религията. В основата и на философията и на религията стои мисленето. Отличавайки религията и философията не трябва да ги противопоставяме. Религията е вяра която борави с абстрактното, има един предмет - Бог. Тя борави с представи а философията с реалност. Религията е сфера на вечната истина, вечният покой и вечният свят и е сфера на нашето съзнание. Всичко което се създава от човека намира своето място в съзнанието, в чувствата на бога.

Философията като понятие за първи път се употребява от Питагор, а се използва от плато. Раждането на философията беше в Др. Гърция в IV-Vв преди Хр.

Кога започва началото на философстването? - с изумлението:

1. защо философствате? - много пъти в живота срещаме прокажен е този който празнодумства (много приказва) - отговор - за да направим своя свят и да изучим света.
2. как се прави свят в философията? - теоретично, защото философията е идеална теория.
3. как се прави философия? - с категориите (общо понятие, което се прави с други понятия), качество, количество, число, начало.
4. кой прави философията? - геният прави философията, а той е този който създава модел на света, парадигма на света. А школата разпространява идеите на гения. Онтология - наука за битието, за съществуването. Традиция - съхранява прагматичните принципи. Направления - развива прагматичните принципи на философията.

Философията е част от живота на човека. Ние създаваме за себе си образ на протичащото и той никога не е адекватен. Светът се мени с по-голяма скорост от колкото съомяваме реактивно да вземем свои точки в пространството на света. "Истината винаги ни гледа" - истината е знания, образуване. Тя е субективна.

Образът за предмета е нещо като вечно закъснение. човек никога не може да влезе в една река два пъти защото първата е вече изтекла. Философията е гласно съзнание за нещо което вече е било. Философът е беззащитен в сравнение с поетът и драматургът. Гласното съзнание може да е разговор със себе си (филосовско мълчание което е пак диалог). Различните периоди на историята при различните мислители получават различни отговори на въпроса “Що е философия”.

В рамките на една епоха се зараждат различни варианти за разглеждане на света. Следователно трябва да се освободим от това че философията е дело само на учени. Философията е дело на човек при всякакви условия и обстоятелства на роба и интелигенцията. Философията е присъща на човек по всяко време, защото да философстваш, значи да мислиш, а да мислиш е присъщо за човека. Смесът на философстването е съвременето, затова всеки миг е ценен. Филосовското изследване започва на границата където свършва знанието. Ако някой мисли че всичко му е ясно, той е спрял да философства. Да философстваш означава да бъдеш на път. Това пребиваване на пътя е съдбата на философа. В какво се състои философстването - до колкото човек е свободен в света, той е сам. Ако иска човек да придаде филосовски смисъл на живота си, той трябва със свои сили да конструира това което околният свят вече не му дава. Първото оръдие на човека е ръката. Да философстваш означава сам да си помогнеш да създадеш онова което ти е необходимо. Това значи да се научиш да живееш, но и да умираш. Хайдегер - “Мигът в който се ражда човек е обречен и достатъчно стар за да умре”. Смъртта - небитието; разносметка на човешкия живот; философията е тази която ни дава право да размишляваме.

Вниманието векове наред привлича природата. Древно гръдските философи се интересуват от космическите въпроси. Натуралната философия - философия на природата.

Философията изследва и политически въпроси и обществото.

Антропологическа философия - завой от природата към човека - Сократ. Главните въпроси са свързани с определянето на неговият живот. Сократ е мислителя който олицетворява философията. С него философията напуска възвишението.

Предмет на филосовския размисъл присъщ на общественият живот и в човека. Под перото на философията излизат трактати обърнати към знанието. Според Нише

философът трябва да бъде мислител и се изисква да създава ценности. Истинските философи са заповедници и законодатели, тяхното познание е творчество, а творчеството - закони.

Във времето ще се изяснява философията като наука. Първ опит Аристотел прави да отдели философията. Емануел Кант - философията е универсално, теоретично знание и като теоретични проблеми. Аристотел - частните науки се заемат да изучават с видовете битието (съществуващото), а философията - най-общите принципи на познанието. Кант първи стига до това, че ф-я е наука която е отношението на всяко познание за съществуващите цели на човешкият разум.

Освен това че нарастват знанията човешкият интелект постига аспекта света в аспект и е даден в опит. Кант - оригиналният философ е практически действащ философ, настоящият мъдрец. Той възпитава умения и дейност. Потребна ли е философията за всяка възраст? - Епикур смята че философията е нужна и на стареца, и на юношата. Старецът да се чувства вътрешно млад, а юношата да се чувства по-зрял. Тайната на вечната младост е да се учи нещо ново всеки ден. Така се достига до битието и съзнанието на обективното и субективното. Проблемът за човешкият свят е универсално и е основен въпрос на философията. Философията е многоструктурно явление. Нейната структура е - наука, жизнена мъдрост и културен феномен. Философията в 5 насоки - диалектика, реторика, политика, физика, теология. Според Декар философията прилича на дърво чиито корони нарича метафизика; стъблото физика; клоните - механика, медицина, морал. Под морал той смята, че най-възвишения морал и представлява най-визшето стъпало. Декар смята че един народ е толкова по-възпитан и цивилизован колкото по-добре умее да философстват хората в него. Според него е немислима либсата да философстваш. Философията е социкултурен феномен.

Цицерон нарича философията "култура на духа". Колкото по-богата е философската концепция, толкова е по-голяма културата на човека. Културата е приценка на ценностите (тези материални и духовни обекти, които са способни да удовлетворят всички потребности на човека и обществото, служейки на техните интереси). Под функция на философията се разбира приложението на принципите; служебната роля на философията. Според духа ние можем да увеличим благата на обществото. 3 функции на философията:

1. светогледа - система от знания и оценката на човека, човешкият свят. Всеки светоглед отразява човека, неговите интереси и го обслужва.
2. методологическа функция на философията - обслужва познавателната и

политическата дейност на човека с логика и метод.

3. 3. социално приложна - преобразователна и управленческа дейност

Миналото е философия на бъдещето. Всички предмети от хората представляват обект на чов. труд, мисъл и знание. Философията се развива в лоното с частните науки в древна гърция. И философията и науката изръстват от един и същ корен но по-късно се разделят. Разглеждаме 3 периода: 1) философия - съвкупност от знания. Това е било една наука и пранаука. 2) дефиниция на знанията. 3) формиране на отдели ч/з интеграция и синтеза.

Общо - светоглед и теоретико-познавателни прийоми на частните науки но те не се изучават от др.науки а от философията. частната наука се нуждае от ценностна основание. Те позволяват целият инструментариум. Философията дава ценностен аспект на частните науки. Науката е истина умножена със съмнението - науката може да не ни даде верен резултат. Философията е интерпретатор на всички достижения на знанието. Тя като наука е сродна с обществените теоретични нива на частните науки, взети в интерпретиран вид.

През 20в възниква Scientra (знание) движение. Веркъм Ръсел смята че всяка наука се създава от дадена личност.

Методът е закон, закономерност, отношение на човешките представи, понятие, закони взети в своята съвкупност. Природата не прави скокове, защото тя се състои само от скокове. Противоречието е единственият нерв на развитието.

Диалектика се употребява от Сократ и означава искусството да се води спор. Тя е там, където има борба на идеи. За да стигнем до истината трябва да минем през вратата на противоречието. Философията е душата на всяка култура и според Хегел е самосъзнание на епохата на 7-те мъдрци на света - Клеогул - мярата е най-доброто, Биан - лошото е навсякъде повече, Питак - знай мярката, Солон - помни края на дните си, нищо прекалено, Талес - поръчителството носи нещастиято, Биант - прилижанието е всичко, Периандър - прилежанието е всичко.

Езикът на философията е категориален. Аристотел дава система на категориите:

същност

колко - два лакътя

какво - бяло, умеещо да чете и пише

по отношение на какво

къде - в Нигея, на площада

кога - вчера

намира се в някакво положение - лежи, седи

притежание - оръжие

действия - реже, изгарят

притъпява - него режат, него изгарят

Кант има таблица на категориите.

Стилове и форми на философските изследвания - изречения гноми, пословиците, басни, опoетизиране на света, трактати, описания, съчинения, които обхващат битието;

учебниците.

Стилни философски изследвания могат да бъдат: гноми или изречения; поеми - Перманит; диалози - Платон, Лабниц; афоризми - Хераклит; есета - Камю; философски трактати - Аристотел, Кант, Хегел; логически трактати - Вилберщайн; изповеди - Ависин; философски романи - Достоевски, Сатър, Камю.

Философията е теоретично осмисляне и проблематизиране на реалното човешко битие. Това е така защото човек в своята дейност изменя природата и себе си и така създава собствена история и своя собствен свят. Човек не може да разчита на сляпото подчинение на природната необходимост. Човек се стреми да се приобщи към природните закони и да ги усвои като закони на своята собствена дейност. Човек застава на субективни позиции, позицията на заинтересоваността. Той изобретява свои собствени цели, идеи и идеали към които се стреми и тяхното достигане осмисля неговият живот.

Проблематизирайки приетото съществуване, философията трансцидира неговото налично състояние и с това чертае нови възможности и перспективи. Трансциденция - човек да се докаже от страни (изминатият път от себе си). Сократ - това е условие всеки да познае себе си. Същевременно философията винаги открива назряващите социални конфликти и негативни тенденции. Философията често е принудена да представя проблемите в максимално заострена форма. Дори тя е принудена да хиперболизира тези проблеми. Зад философският плурализъм се крие явно и възможен плурализъм на житейски позиции които философията осмисля и обосновава. Плурализъм - многовариантност. Филосовски плурализъм - свобода на избор на решение на съответни житейски проблеми индуцирани и провокирани от самата философия. В историческото си развитие философията се движи в една ос с 2 полюса: 1 полюс - полюс на вечните ценности; 2 - конкретното, всекидневно битие на човека т.е вечните проблеми и конкретните проблеми.

Мотивът на философското мълчание е много важно "Онова за което не може да се говори, трябва да се мълчи" - Вилгенщайн. Философията е човешка потребност която не е генетически закодирана в нас а се подбужда и възпитава само чрез общуване. Този който философства, мисли, е способен да превърне себе си в мащаб на оценка на целия свят. Същевременно общувайки с други хора, философското мълчание се допълват взаимно. Мълчанието е вътрешен диалог.

Философията проблематизира човешкото битие, но трябва да проблематизира и себе си.

Определения на философията - 1) знание за природната същност; 2) знание за божествените и човешки дела; 3) упражнение в смъртта; 4) упреличаване на Бога с помощта на мъдростта, безпристрастността, справедливостта; 5) философията е любов към мъдростта доколкото истинската мъдрост това е бог, и любовта към бога е истинската мъдрост; 6) начало на всички изкуства и науки.

Константин Кирил философ - философията е разбиране на божии и човешки неща, до каква степен човек може да се доближи до бога, как ч/з главата може да се види кой го е създал. Доближаване до бога е приближаване до славянската култура, усъвършенстване на личността. Всички можем да достигнем бог ч/з мисълта.

Хегел - "Ние трябва заедно с вас да посрещнем зората на новото време, където душите се издигат над интересите на деня".

Сократ: Мисленето е борба срещу противоречието. Движението $E = t \cdot c^2$ E - енергия; t - маса; c - скоростта на светлината.

Философията като наука е изследване на света

като поезия - съпреживяване на света

като агресия - изменение на света

като мъдрост - спокойствие на света

като ноема (теория) - правене на света по идеален начин и в универсални изменения.

Философията започва от там където завършва сигурността. Тя ни учи да подреждаме нещата. Тя е наука за знанието и самосъзнанието.

Тема 2

Философия и теория на познанието.

1. 1. съзнанието като философски проблем:
2. 2. съзнанието като отражение. Обществено-историческа природа - познанието на съзнанието;
3. 3. психика и самосъзнание; съзнание и самосъзнание; съзнание и творчество; изкуствен интелект.
4. 4. проблеми и страни на познавателният процес:
5. 5. диалектика на познавателният процес: сетивното и рационалното, степени на познанието; имперично и теоретично.
6. 6. цикъл на познанието.
7. 7. теории за истината. Същност на обективната истина, критерии за истина - практика като начин за отношението на човека към света.
8. 8. съзнанието е пределно и общо понятие на философията;
9. 9. то е особено странно явление което съществува и в същото време не може да се представи като вещь, т.е за него не може да се построи теория.